

بسم الله الرحمن الرحيم
مطالب مذکور در این مجموعہ مورد تأیید اینجانب میباشد
دائید دارم در نشر حقایق تاریخ معاصر ایران نیز مقید باشم
سید مهدی امام جباری

روایات و خاطرات سید مهدی امام جباری

www.ketab.ir

جلد اول

زندگی‌نامه
آشنایی با سیاست
رویدادهای سیاسی پیش از انقلاب اسلامی

سرشناسه	: امام جمارانی، سید مهدی - ۱۳۱۴
عنوان و نام پدیدآور	: روایات و خاطرات سید مهدی امام جمارانی / تدوین صادق عبادی، بازبینی، محمد علی خسروی، ویراستار، پریسا صیادی
مشخصات نشر	: تهران: معاونت پژوهشی، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، با همکاری دفتر موقوفات جماران
مشخصات ظاهری	: ۵۹۰ ص جلد اول / زندگینامه، آشنایی با سیاست، رویدادهای سیاسی پیش از انقلاب اسلامی
فروست	: یادها، ۴۷.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۲-۵۵۹-۳
موضوع	: امام جمارانی، سید مهدی ۱۳۱۴ - خاطرات
شناسه افزوده	: صادق عبادی، ۱۳۳۱ / محمد علی خسروی، ۱۳۳۴ / پریسا صیادی، ۱۳۵۸
رده‌بندی کنگره	: DSR / ۱۵۶۸
رده‌بندی دیویی	: ۹۵۵ / ۰۸۳۰۹۲
شماره کاتالانسی ملی	: ۶۰۳۹۳۸۶

کد / م ۳۱۵۷

نام اثر: روایات و خاطرات سید محمد امام جمار

جلد اول / یادها - ۴۷
زندگینامه / آشنایی با سیاست
رویدادهای سیاسی پیش از انقلاب اسلامی

تدوین: دکتر صادق عبادی
بازبینی: محمد علی خسروی
ویراستار: پریسا صیادی

ناشر: موسسه تنظیم و نشر عروج
وابسته به مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)

موسسه چاپ و نشر عروج

مجلس شورای اسلامی

با همکاری دفتر موقوفات جماران

بازسازی تصاویر، آماده‌سازی و اجرا: گروه هنری باران گرافیک
صفحه‌آرا و گرافست: علی کوه‌بُر
تصاویر اختصاصی: محمود عرفاتی، میکائیل صادقی، علی تیموری، هما کرمانیان
نقاشی‌های پرتره: استاد غلامعلی طاهری

نویت چاپ: اول - ۱۳۹۹
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت دوره‌ی دو جلدی: ۱۲۰/۰۰۰ تومان

مراکز پخش:

فروشگاه شماره یک: خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، پاساژ ظروفی، تلفن: ۶۶۴۹۳۰۸۱ - دورنگار: ۶۶۴۰۰۹۱۵

فروشگاه شماره دو: خیابان انقلاب، چهار راه حافظ، تلفن: ۶۶۷۰۱۲۹۷

امور نمایندگیها و نمایشگاهها، تلفن: ۶۶۴۰۹۸۷۳

امور سفارشات و بازرگانی، تلفن: ۶۶۴۸۹۱۶۰

فروشگاه مجازی مؤسسه عروج

نشانی الکترونیکی: pub@imam-khomeini.ir

<http://imam-khomeini.ir>

این کتاب با کاغذ حمایتی چاپ شده است

۷۸	خانه‌ی مسکونی اجدادی
۸۱	عموجان
۸۱	خاطرهای از مواجهه‌ی عموجان با رضاشاه

فصل دوم

زادگاه من جماران

جغرافیای جماران	۸۳
حادثه‌ی سیل در جماران در قرون گذشته	۸۷
طوایف و مردمان جماران	۸۷
طوایف مهاجر به جماران	۸۸
منابع آب	۹۰
خَصل	۹۳
دره جَتّی	۹۴
آلوار	۹۵
صحرای جماران	۹۸
آب و هوا	۹۹
درختان کهن سال جماران	۹۹
باغ‌ها	۱۰۰
باغ سزاوار	۱۰۲
خاطره‌ای از اسماعیل خان، کفیل وزارت جنگ	۱۰۳
باغ خسروشاهی	۱۰۵
باغ مشیرالسلطنه‌ی امیرسلیمانی	۱۰۶
دیدار با امیرسلیمانی	۱۰۷
احداث حسینیه در مجاورت باغ مشیرالسلطنه	۱۰۸
باغ زاهدی	۱۱۰
باغ عَلم	۱۱۱
باغ مولوی	۱۱۱
باغ فولادی	۱۱۲
نقش روحانیت در جماران	۱۱۲
مدرسه‌ی علمیه‌ی جماران	۱۱۶
سلسله‌ی روحانیت جماران	۱۱۸

۱۹ مقدمه‌ی ناشر
۲۳ مقدمه‌ی تدوینگر
۲۵ مقدمه‌ی مؤلف

بخش نخست:

کودکی، تحصیلات و آشنایی با سیاست

فصل اول

کودکی، نوجوانی، و نیاکان

۲۹ و خدای که نگهدار من است
۳۰ تولد
۳۳ شب برفی و سگ مهربان
۳۵ خاندان
۴۵ پدر
۴۵ خاطره ای از امام جمعه درباره ی کشف حجاب
۴۸ خاطره ای از تواضع مرحوم آملی
۴۸ سجایای اخلاقی پدر
۵۱ دستگیری از مستمندان
۵۵ فعالیت های پدر
۵۶ تولیت موقوفات
۶۰ ساخت حمام عمومی جماران
۶۱ ساخت مسجد جامع جماران
۶۲ مرمت حسینیه ی جماران
۶۴ ساخت مسجد جوزستان
۶۴ درگذشت پدر
۷۲ مادر
۷۴ تأثیر دوران کشف حجاب
۷۵ خواب مادر
۷۶ برادران و خواهرانم
۷۷ خاطره ی تلخ فوت برادرم هادی
۷۷ ازدواج

۱۶۲	ارادت واعظ مشهور قم به مرحوم نواب
۱۶۵	آشنایی نواب با پدرم
۱۶۷	نظر امام خمینی درباره‌ی نواب صفوی
۱۶۸	اولین شهید فدائیان
۱۷۰	شاهد ترور هژیر
۱۷۱	ترور رزم آرا وحسین علاء
۱۷۱	دستگیری و محاکمه‌ی فدائیان
۱۷۵	شهادت نواب صفوی و یارانش
۱۷۵	حفظ حریم مرجعیت
۱۷۷	اخلاص نواب
۱۷۷	میزبانی از مرحوم نواب در قم
۱۸۱	آیا شیوه‌ی نواب درست بود؟

فصل پنجم

مرجعیت آیت الله بروجردی

۱۸۳	پیشینه‌ی حوزه علمیه‌ی قم
۱۸۵	نقش آیت الله خمینی در آمدن آقای بروجردی به قم
۱۸۷	بروز آیت الله بروجردی به قم
۱۹۰	فضای قم در دهه‌ی سی
۱۹۱	شنیدن سرود توسط امام
۱۹۲	خاطره‌ای از آیت الله جوادی آملی
۱۹۳	امام خمینی و جایگاه مرجعیت
۱۹۴	دین و مرجعیت دو مانع رژیم پهلوی
۱۹۵	کنایه‌ی آقای بروجردی به حکومت
۱۹۶	درس فقه آقای بروجردی
۱۹۶	ملازمت علما در رکاب آقای بروجردی
۱۹۸	جایگاه امام خمینی نزد آیت الله بروجردی
۱۹۹	بروز اختلاف نظر میان آیت الله خمینی و آیت الله بروجردی
۲۰۰	دیدار شاه و آیت الله بروجردی
۲۰۱	آخرین دیدار شاه و آقای بروجردی
۲۰۲	مراجعت من از قم به تهران

۱۱۹	خاطره‌ای از پدرم درباره‌ی آقا سید محمد باقر جمارانی
۱۲۱	فرزندان آقا سید محمد باقر
۱۲۶	سایر روحانیون جماران
۱۲۶	مسجد جامع جماران
۱۲۷	امامان جماعت مسجد جماران
۱۲۸	حسینیه‌ی جماران
۱۲۹	موقوفات جماران

فصل سوم

دوران یازده ساله تحصیل در قم

۱۳۲۹ - ۱۳۴۰ شمسی

۱۳۴	عزیمت به قم
۱۳۵	سید محمد هندی
۱۳۷	مسئله‌ی خانگی
۱۳۹	دلشک خانگی
۱۴۱	مدرسه‌ی سنییه
۱۴۲	تاریخچه‌ی مدرسه‌ی سنییه
۱۴۳	کرامت آیت الله بروجردی
۱۴۶	مدرسه‌ی حجتیه
۱۴۸	عمامه‌گذاری
۱۴۹	خانه‌ی الوندیه و داستانی عجیب
۱۵۱	چند خاطره از برادرم
۱۵۲	تحصیلات و اساتید

فصل چهارم

آشنایی با مبارزات سیاسی

۱۵۷	نواب صفوی
۱۵۸	آقای بروجردی و فدائیان اسلام
۱۶۱	محک علمی نواب
۱۶۲	جذابیت نواب

جاذبه و تأثیر درس اخلاق امام	۲۳۵
انسان خود ساخته و کامل	۲۳۵

بخش دوم:

رویدادها و تلاطمات سیاسی پیش از پیروزی انقلاب اسلامی

فصل هشتم

قیام ۱۵ خرداد تا تبعید امام خمینی

بعد از رحلت آیت الله بروجردی	۲۴۳
تسلیم شاه به آقای حکیم و بی اعتنالی به مراجع قم	۲۴۴
خودداری امام خمینی از زعامت و مرجعیت	۲۴۶
ممانعت از تدریس امام در مسجد اعظم	۲۴۶
باهوشی حاج احمد، پیشکار آقای بروجردی	۲۴۷
دیدار علی امینی نخست وزیر با آیت الله خمینی	۲۴۸
تصویب لایحه ای انجمن های ایالتی و ولایتی	۲۴۹
شروع تقابل دولت و روحانیت	۲۵۰
سخنرانی آقای فلسفی در مخالفت با لایحه	۲۵۰
اجتماع مردم در مسجد سید عزیر الله	۲۵۲
طرح اصول ششگانه ای اصلاحات شاه	۲۵۵
سفر شاه به قم	۲۵۵
انقلاب سفید شاه، زمینه ی قیام پانزده خرداد	۲۵۷
حمله به مدرسه ی فیضیه	۲۵۸
بیانیه ی امام در محکومیت حادثه ی فیضیه	۲۵۹
سربازی اجباری برای طلاب حوزه	۲۶۰
خاطره ای از آقای هاشمی رفسنجانی	۲۶۲
خاطره ی دیگری از سربازی بردن روحانیون	۲۶۳
سخنرانی تاریخی امام در روز عاشورا	۲۶۳
روز عاشورا در جماران و سخنرانی های من	۲۶۷
اعلام شماره ی حساب برای بازسازی فیضیه	۲۷۳

ارتحال مرجع بزرگ	۲۰۵
تصادف در جاده ی قم بعد از شرکت در مراسم ترحیم	۲۰۶

فصل ششم

گسترش نفوذ حزب توده، کودتای ۲۸ مرداد

کنفرانس صلح وین	۲۰۷
تبعید آقای برقی	۲۰۹
نفوذ حزب توده در دهه ی سی	۲۱۰
تهدید حزب توده علیه مرجعیت و بی توجهی مصدق	۲۱۱
خاطره ای از فعالیت طرفداران حزب توده در جماران	۲۱۲
ناراحتی متدینین از دولت مصدق	۲۱۴
رهبری کودتا علیه دکتر مصدق از جماران	۲۱۴
سیاست مصدق و تلاش کاشانی	۲۱۶
موضع آقای خمینی در مورد مصدق	۲۱۷
کاشانی مرد سیاست و دین	۲۱۸
نگاه منفی مردم از دخالت روحانیت در سیاست	۲۲۰
آقای کاشانی و امام خمینی	۲۲۳

فصل هفتم

ظهور شخصیت علمی و سیاسی امام خمینی

آیت الله خمینی یکی از چهره های شاخص قم	۲۲۶
جذابیت چهره	۲۲۷
مراتب اخلاق	۲۲۸
نظم و ترتیب در درس	۲۳۰
مراتب علمی	۲۳۰
تعریف عجیب آیت الله مطهری	۲۳۳
نمونه ای از استعداد امام در فلسفه	۲۳۳
علوم، مقدمه ای برای طی مدارج عرفانی و انسانی است	۲۳۴

- ۳۲۲ اعتراض بین المللی به شاه برای تبعید امام به ترکیه
۳۲۳ بازدید امام از موزه و مراکز دینی ترکیه

فصل نهم

حضور جدی تر در عرصه‌ی

فعالیت‌های سیاسی ۱۳۴۴ - ۱۳۵۰ شمسی

- ۳۲۵ مثلث دوستی
۳۲۶ سفر به خمین
۳۳۰ اوضاع خمین در آن روزگار
۳۳۲ ترور منصور
۳۳۳ دستگیری من و آقای قریشی و اعتراض مردم
۳۳۴ دستگیری مجدد و اعزام به ساواک اراک
۳۳۷ بازجویی در ساواک اراک
۳۴۰ انتقال به ساواک تهران
۳۴۰ زندان قزل قلعه
۳۴۴ شهید دستغیب و برخورد اخلاق او
۳۴۴ شروع بیماری آقای قریشی
۳۴۵ انتقال به زندان شهربانی
۳۴۶ حال و هوای زندان
۳۴۷ آزادی من از زندان و محاکمه‌ی دیگران
۳۴۸ مخالفت شیخ محمود صالحی با آزادی خودش
۳۵۰ قریشی مرد مبارزه و مورد اعتماد امام خمینی
۳۵۱ تشدید بیماری و درگذشت آقای قریشی
۳۵۲ مرگ شهادت گونه‌ی قریشی و تشییع ایشان
۳۵۴ مجلس ختم قریشی در خمین
۳۵۷ تبعید امام به عراق
۳۵۹ پشت پرده‌ی تبعید امام به نجف
۳۵۹ آقای کروبی، رفیق با معرفت
۳۶۰ ماجرای لیلۃ الضرب
۳۶۴ دستگیری آقای کروبی
۳۶۸ دیدار با کروبی در گنبد قابوس

- ۲۷۴ دستگیری امام خمینی و یاران او
۲۷۶ اعلام دستگیری امام توسط حاج آقا مصطفی در قم
۲۷۷ همراهی روحانیت شهرها با قیام و آمدن به تهران
۲۷۸ حرکت دسته‌جات عزادار
۲۸۰ نقش روحانیت و مردم در قیام پانزده خرداد
۲۸۲ شایعات در مورد سرنوشت امام پس از دستگیری
۲۸۲ تأیید مرجعیت امام برای جلوگیری از اعدام
۲۸۴ امام در زندان پادگان عشرت‌آباد
۲۸۶ تلاش رژیم برای آرام کردن اوضاع
۲۸۶ ملاقات آیت‌الله خوانساری با امام در زندان
۲۸۸ حصر خانگی امام به جای زندان
۲۹۰ خاطره‌ای از سردار فاخر حکمت
۲۹۲ توصیه‌ی یک سیاستمدار به شاه
۲۹۵ آزادی امام از حصر خانگی
۲۹۶ دیدار با امام پس از آزادی
۲۹۸ ادعای تفاهم میان روحانیت و دست‌های شاه
۲۹۹ پانزده خرداد، عزای عمومی
۳۰۰ تصویب قرارداد کاپیتولاسیون
۳۰۱ اعتراض امام خمینی به قرارداد کاپیتولاسیون
۳۰۳ پیش بینی دکتر مصدق درباره‌ی تبعید امام
۳۰۴ تبعید امام خمینی به ترکیه
۳۰۵ سخنرانی من بعد از تبعید امام در امامزاده قاسم
۳۰۷ سخنرانی من در روز عاشورا
۳۰۸ تفاوت نگاه امام نسبت به سایر روحانیون
۳۰۹ ایستادگی امام و عقب‌نشینی برخی مراجع
۳۱۰ تبلیغات منفی حکومت علیه امام
۳۱۲ امام خمینی در شهر بوسرا در ترکیه
۳۱۳ دیدار آقا سید فضل‌الله خوانساری با امام در ترکیه
۳۱۵ زندانی شدن حاج آقا مصطفی
۳۱۷ تبعید حاج آقا مصطفی به ترکیه
۳۲۰ حاج احمد آقا جایگزین برادر
۳۲۱ عصبانیت آقا مصطفی از مأمور ساواک و عذرخواهی امام

۴۱۷	آغاز تدریس ولایت فقیه	۳۷۱	درگذشت پدر
۴۱۹	نظر آقای خوبی راجع به اختیارات ولی فقیه	۳۷۱	جلوگیری کلاتتری از مراسم تشییع پدر
۴۱۹	شخصیت حاج آقا مصطفی	۳۷۲	بازداشت کوتاه مدت پدرم در جریان دفاع از موقوفات
۴۲۱	تهدید امام در نجف	۳۷۳	تشییع با شکوه
۴۲۲	آیت الله میرزا حسن بجنوردی و آقا مصطفی	۳۷۳	مجالس ترحیم
۴۲۳	اظهار لطف امام از طریق آقا مصطفی	۳۷۴	دیدار کروی در مجلس فاتحه‌ی مسجد چهل ستون
۴۲۴	منشأ تمام دعاها مآذیات است	۳۷۵	اقامه‌ی نماز در چهاران به جای پدر
۴۲۶	دیدار امام با مراجع نجف	۳۷۶	تکمیل بنای مسجد مهدیه‌ی جوزستان
۴۲۸	نگاه سیاسی متفاوت امام	۳۷۶	جریان مخالفت مردم با آقای اسلامی در مسجد جوزستان
۴۲۸	پیگیری نهضت در خارج از ایران	۳۷۸	تولیت شرعی من بر موقوفات
۴۲۹	امام و روابط با دولت عراق	۳۷۹	طمع زاهدی وزیر خارجه به زمین موقوفه
۴۳۰	رادیو بغداد	۳۸۱	فروهر و شکایت علیه زاهدی
۴۳۱	تعقیب خاندان حکیم	۳۸۴	تملک موقوفه توسط شهرداری
۴۳۳	مرجعیت آقای خوبی، پرهیز امام از مرجعیت	۳۸۴	صدور حکم تولیت من
۴۳۴	شهادت سید محمدرضا سعیدی	۳۸۵	سفر با مادر به نجف
۴۳۵	آتش زیر خاکستر	۳۹۱	نذر من برای ازدواج
۴۳۵	مسجد جوزستان	۳۹۴	بازگشت به ایران
۴۳۸	چشم‌های ۲۵۰۰ ساله	۳۹۵	خواستگاری و ازدواج
۴۴۰	نقل به قرآن	۳۹۷	جشن ازدواج در چهاران
۴۴۱	شبیه معجزه است	۴۰۲	سفر مجدد به مکه و عتبات در سال ۱۳۴۹
۴۴۱	خاطره‌ای به نقل از آیت الله خامنه‌ای	۴۰۵	بازگشت به عراق
۴۴۲	م. آزر	۴۰۶	تولد اولین فرزند
۴۴۴	بازدید از تخت جمشید	۴۰۸	ادای نذر مجدد
۴۴۶	سفر به بندر عباس	۴۰۸	کشف نامه‌ی اصغر کفی در مرز خسروی
۴۴۹	اخراج ایرانیان از عراق	۴۱۲	شیخ ارآکی با چمدانی پراز جزوه‌ی ولایت فقیه
۴۵۰	سخنرانی شدیدالحن آقای فلسفی	۴۱۵	مأمور ساواکی آشنا
۴۵۴	تعطیلی حسینی‌هی ارشاد		
۴۵۶	نظر امام درباره‌ی دکتر شریعتی		فصل دهم
۴۵۸	تبعید ۲۵ نفر از روحانیون و آغاز دیدار از تبعیدی‌ها		سال‌های اختناق، تبعید و زندان
۴۵۹	سابقه‌ی آشنایی من با آیت الله منتظری		یاران نهضت ۱۳۵۱ - ۱۳۵۶ شمسی
۴۶۱	دیدار با آقای منتظری در تبعید		
۴۶۴	دیدار آقای حاج شیخ حسن صانعی در مشکین شهر	۴۱۷	جایگاه امام خمینی در نجف

سخنرانی تاریخی آقای حسن روحانی	۴۹۸
فرستادن نوار سخنرانی آقای روحانی به نجف	۵۰۰
نصب عکس حاج آقا مصطفی در مسجد همت	۵۰۰
تأثیر شهادت حاج آقا مصطفی در حرکت انقلاب	۵۰۱
پیشگویی یک عرب ناشناس از سرنوشت آقا مصطفی	۵۰۲
احیای مجدد نهضت در پی درگذشت آقا مصطفی	۵۰۴
دیدار آیت الله خامنه‌ای در تبعیدگاه ایران‌شهر	۵۰۵

فصل دوازدهم

جزیره‌ی ثبات

زمستان ۱۳۵۶

سفر کارتر به ایران	۵۰۷
مقاله‌ی احمد رشیدی مطلق	۵۰۸
قیام ۱۹ دی ماه قم	۵۰۹
تظاهرات ۲۹ بهمن تبریز	۵۱۰
تحریم جشن‌ها و عید نوروز ۱۳۵۷	۵۱۲
بزرگداشت اربعین شهدای تبریز در تهران	۵۱۳
حکم مردم یزد	۵۱۵
تظاهرات ناپیشتی حکومت	۵۱۶
نیمه‌ی شعبان	۵۱۷
مخالفت برخی روحانیون با نظر امام	۵۱۸
پیام امام به مناسبت ماه رمضان	۵۱۸
طرح انتخابات آزاد	۵۱۹
رمضان خونین و برقراری اولین حکومت نظامی در اصفهان	۵۱۹
فاجعه‌ی سینما رکس آبادان، استعفای آموزگار	۵۲۰
شهریور ۵۷ آبستن حوادثی بزرگ	۵۲۱
رمضان سال ۱۳۵۷ و دستگیری اعضای جامعه‌ی روحانیت	۵۲۲
آیت الله مفتاح و مسجد قبا	۵۲۴
نماز تاریخ‌ساز عید فطر در تپه‌های قیطریه	۵۲۵
تظاهرات عظیم ۱۳ شهریور پس از نماز عید	۵۲۸
برنامه‌ریزی خودجوش مردم برای راهپیمایی بعدی	۵۳۰

آسیب چند نفر در استقبال از آقای مشکینی	۴۶۸
دیدار مجدد با آقای صانعی در مرند	۴۶۹
دیدار با شیخ صادق خلخالی	۴۶۹
دیدار با شیخ محمد یزدی در بندر لنگه	۴۷۱
سفر به یزد برای دیدار با آقای فاضل لنکرانی	۴۷۳
دیدار با آقای ربانی‌املشی در شهر بابک	۴۷۳
دیدار با آقای مهدوی‌کنی در بوکان	۴۷۴
زندانی شدن آقای کروی	۴۷۵
انتخاب امامان جماعت برای مساجد - شهید مفتاح	۴۷۶
شهید شاه‌آبادی	۴۷۷
مسجد جامع نیاوران	۴۷۸
درگذشت شیخ حسین غفاری	۴۷۹
تشکیل صندوق بعثت	۴۸۰
آقای محسن دعاگو و داستان کتاب مجاهدین خلق	۴۸۱

فصل یازدهم

جرقه‌های انقلاب ۱۳۵۶ خشی

انتخاب کارتر به ریاست جمهوری آمریکا	۴۸۳
جامعه‌ی روحانیت مبارز تهران	۴۸۴
درگذشت دکتر علی شریعتی	۴۸۷
استعفای هویدا	۴۸۸
درگذشت مشکوک حاج آقا مصطفی خمینی	۴۸۸
جزئیات درگذشت آقا مصطفی	۴۸۹
جگونگی اطلاع امام از فوت فرزند	۴۹۰
نگرانی برای امام	۴۹۱
الطاف خفیه‌ی الهی	۴۹۲
مجالس ختم حاج آقا مصطفی در نجف	۴۹۴
اولین مجلس فاتحه‌ی حاج آقا مصطفی در قم	۴۹۴
فاتحه‌ی دوم	۴۹۵
فاتحه‌ی سوم	۴۹۶
فاتحه‌ی حاج آقا مصطفی در مسجد ارک تهران	۴۹۶

تشکیل ستاد استقبال	۵۶۹
ورود امام	۵۶۹
اولین دیدار با امام	۵۷۴
تشکیل دولت موقت	۵۷۸
سلام نظامی همافران نیروی هوایی در ۱۹ بهمن	۵۸۰
حوادث ۲۱ و ۲۲ بهمن	۵۸۱
۲۲ بهمن ماه	۵۸۳
تشکیل کمیته‌ی چهاران	۵۸۶
جلوگیری از دستبرد افراد به اموال فراریان	۵۸۷

بخش سوم: (جلد دوم)

استقرار حکومت جمهوری اسلامی

فصل چهاردهم

انقلاب در بحران

۱۳۶۰-۱۳۶۱ شمسی

بازگشت امام خمینی به قم	۵۹۱
عدم دخالت امام در کار دولت	۵۹۶
رفراندوم جمهوری اسلامی، خلق دموکراسی	۵۹۷
ترور آیت‌الله مطهری	۵۹۹
شناخت آیت‌الله مطهری از انحرافات فکری گروهک	
فرقان	۶۰۰
فرزندان آیت‌الله مطهری	۶۰۱
درگذشت آیت‌الله طالقانی	۶۰۴
خاطرمای از آیت‌الله طالقانی و نظرشان درباره‌ی	
مجالس سنتی عزاداری	۶۰۵
بحران‌های ابتدای انقلاب	۶۰۸
حزب خلق مسلمان	۶۰۸
آیت‌الله مدنی	۶۱۱

راهپیمایی ۱۶ شهریور ۱۳۵۷ با حضور شهید بهشتی	۵۳۰
مخالفت روحانیت با شعار «فردا صبح، میدان ژاله» و	
اعتراض امام خمینی از نجف	۵۳۵
۱۷ شهریور، جمعه‌ی خونین	۵۳۶
وقوع زلزله‌ی ناگوار طبس در ۲۵ شهریور ۱۳۵۷	۵۳۹
انتقال امام به پاریس	۵۴۰
اعتصاب مطبوعات	۵۴۱
اعتصاب کارکنان شرکت نفت	۵۴۱
آتش سوزی مسجد جامع کرمان	۵۴۳
آزادی زندانیان سیاسی	۵۴۳
دیدار آقای منتظری و آقای طالقانی در دانشگاه تهران	۵۴۵
۱۳ آبان	۵۴۶
دولت نظامی از هاری	۵۴۷
دستگیری هویدا و نصیری توسط دولت از هاری	۵۴۸
مراسم دهه‌ی اول محرم در جماران	۵۴۹
شعار مرگ بر شاه در جماران	۵۵۰
حضور شاه در حصارک جماران در همان شب تظاهرات	۵۵۲
تدارک محل امن برای سربازان فراری	۵۵۲
راهپیمایی روز تاسوعا	۵۵۳
اعتراض به شعارهای تفرقه‌انگیز	۵۵۵
دی ماه خونین مشهد و سقوط دولت از هاری	۵۶۰
آخرین مهره‌ی شاه	۵۶۱
تشکیل شورای انقلاب	۵۶۱
شورای سلطنت	۵۶۲
شاه رفت	۵۶۳
راهپیمایی اربعین	۵۶۴
تقاضای ملاقات امام از سوی مجتبیار	۵۶۴

فصل سیزدهم

بهمن، ماه پیروزی خون بر شمشیر

تحصن روحانیون در اعتراض به بسته شدن فرودگاهها	۵۶۸
---	-----

فصل پانزدهم تثبیت نظام اسلامی

۱۳۶۸ - ۱۳۶۹ شمسی

عملکرد من در مناقشات سیاسی بعد از انقلاب	۶۷۲
سابقه‌ی تشکل روحانیت در دوران نهضت	۶۷۲
تشکیل حزب جمهوری اسلامی	۶۷۳
مخالفت امام با تشکیل حزب جمهوری اسلامی	۶۷۴
بروز اولین اختلاف نظرها میان روحانیت در ماجرای بنی صدر	۶۷۵
گرایش گروه‌های سیاسی و روشن شدن مواضع آنها	۶۷۷
انحلال حزب جمهوری با نظر امام	۶۷۷
تنگ‌نظری‌ها در حزب جمهوری اسلامی و جامعه‌ی روحانیت مبارز	۶۷۸
اختلاف بر سر نخست وزیری میرحسین موسوی و ماجرای ۹۹ نفر	۶۸۰
تأسیس مجمع روحانیون مبارز	۶۸۲
آیت‌الله منتظری و جریان قائم مقامی و عزل ایشان	۶۸۳
قتل حاج احمدآقا در انتخاب آقای منتظری	۶۸۶
عملکرد آیت‌الله منتظری پس از انتخاب به عنوان قائم مقام رهبری	۶۸۷
نگارش نامه‌ی سه نفره به آیت‌الله منتظری	۶۸۹
پاسخ به یک شبهه	۶۹۲
نگرانی از برخورد امام	۶۹۲
بروز علائم بیماری در امام خمینی	۶۹۴
بیماری سرطان	۶۹۶
رحلت امام	۶۹۸
تغسیل	۷۰۰
محل دفن امام	۷۰۳
نماز برپیکر امام و تشییع	۷۰۵
وداع با امام	۷۰۷
عکس ویژه از جنازه‌ی امام	۷۰۹

دیدار احمدآقا با آقای شریعتمداری	۶۱۲
آغاز انتقادات به دولت بازرگان	۶۱۳
تسخیر سفارت آمریکا و استعفای دولت موقت	۶۱۳
بازرگان و نظر امام در مورد ایشان	۶۱۵
علاقه‌ی امام به فروهر	۶۱۵
استعفای دولت موقت	۶۱۸
سکته‌ی قلبی امام و انتقال از قم به تهران	۶۱۹
بنی صدر، اولین رئیس‌جمهور ایران	۶۲۲
تنفیذ حکم بنی صدر	۶۲۴
سکونت موقت امام در دربند	۶۲۵
انتقال امام به جماران	۶۲۶
ورود تاریخی امام به جماران	۶۳۱
اولین ملاقات عمومی در حسینیه	۶۳۲
ابراز رضایت امام از حضور در جماران	۶۳۴
حمله‌ی هوایی به جماران امکان پذیر نیست	۶۳۵
وضعیت سکونت ما بعد از ورود امام به جماران	۶۳۶
دیدار خانوادگی با امام	۶۳۷
کودتای نوژه	۶۴۷
آن سگ، مأمور الهی بود	۶۴۹
انتخاب نخست وزیر	۶۵۳
انتخاب من به عنوان نماینده‌ی امام در اوقاف	۶۵۴
آغاز جنگ	۶۵۴
مخالفت‌های حزب جمهوری با بنی صدر	۶۵۵
همراهی بنی صدر با مجاهدین خلق	۶۵۷
غائله‌ی ۱۴ اسفند ۱۳۵۹	۶۵۸
اعتراض ائمه‌ی جمعه به ماجرای ۱۴ اسفند ۵۹	۶۵۹
آقای لاهوتی و بنی صدر	۶۶۰
آخرین دیدار با لاهوتی و بنی صدر	۶۶۴
عزل بنی صدر	۶۶۵
مجاهدین خلق	۶۶۶
فاجعه‌ی هفتم تیر	۶۶۶
انتخاب آقای خامنه‌ای به ریاست جمهوری	۶۷۰

فصل شانزدهم

دوران پس از رحلت امام خمینی

۱۳۶۹ تا ۱۳۷۶ شمسی

- انتخاب آیت الله خامنه‌ای به رهبری ۷۱۱
 سابقه‌ی آشنایی با آیت الله خامنه‌ای ۷۱۵
 ریاست جمهوری آقای هاشمی رفسنجانی ۷۱۸
 دوره‌ی چهارم مجلس و اعمال نظارت استصوابی ۷۱۹
 عمامه‌گذاری پسر به دست احمدآقا ۷۲۲
 درگذشت حاج احمدآقا ۷۲۶
 انزوای مجمع روحانیون ۷۲۹
 انتخاب آقای خاتمی به ریاست جمهوری ۷۳۱
 تشکیل حزب مشارکت ۷۳۶
 مشاورت رئیس جمهور ۷۳۹
 رفع حصر آیت الله منتظری ۷۴۲
 دیدار با آیت الله منتظری بعد از رفع حصر ۷۴۳
 رفع حصر آقای سیدصادق روحانی ۷۴۴

بخش چهارم:

حج و اوقاف

فصل هفدهم

سازمان اوقاف و امور خیریه

۱۳۵۱ تا ۱۳۷۶ شمسی

- منوچهر آزمون ۷۵۶
 محمد حسین احمدی ۷۵۶
 اوقاف بعد از انقلاب ۷۵۸
 نمایندگی امام در شورای مرکزی سازمان اوقاف ۷۵۸
 شورای مرکزی اوقاف ۷۶۰
 سفر به بشاگرد ۷۶۱
 انتصاب مرحوم حبیب الله عسگر اولادی به ریاست سازمان اوقاف ۷۶۳
 مشکلات اوقاف در اولین سال ورود من ۷۶۴
 مشکل روحانیون شاغل در اوقاف در دوره‌ی پهلوی ۷۶۵
 سابقه‌ی آشنایی من با آقای عسگر اولادی و تذکره به ایشان ۷۶۷
 سؤال از شورای نگهبان و استعفای آقای عسگر اولادی ۷۶۹
 انتخاب آقای اعتمادیان به سرپرستی اوقاف ۷۷۱
 تصویب قانون اوقاف ۷۷۳
 قطع بودجه‌ی دولتی اوقاف ۷۷۴
 ریاست سازمان اوقاف با پیشنهاد آقای خاتمی و حکم امام ۷۷۶
 انتخاب قائم مقام سازمان ۷۸۰
 ارتقای ساختار اداری سازمان حج و اوقاف و امور خیریه ۷۸۱
 انتخاب معاونان سازمان ۷۸۲
 تصویب قوانین مهم اوقاف بعد از انقلاب ۷۸۲
 نظارت بر هیأت‌های امناء و واگذاری امور موقوفات به افراد موثق محل ۷۸۴
 اعتماد به همکاران اوقاف و واگذاری تولیت به متولیان شرعی ۷۸۵
 مورد اول - موقوفات حاج عبدالوهاب طهرانی ۷۸۶
 مورد دیگر - موقوفات هدایت ۷۸۷
 مورد سوم - بازگرداندن تولیت به مرحوم دکتریدالله سبحانی ۷۸۹
 پول موقوفه را از شهرداری بگیرد ۷۹۱
 نظر امام مبنی بر عدم دخالت دولت در حوزه‌های علمیه‌ی ۷۹۲

به نام خداوند جان و خرد

مقدمه‌ی ناشر

شنیدن و مطالعه‌ی تاریخ از زبان تاریخ‌سازان، چنان شیرینی و لذتی دارد که در انواع دیگر تاریخ‌نگاری‌ها کمتر می‌توان آن را تجربه کرد. پدیده‌ی انقلاب اسلامی که در دهه‌های چهل و پنجاه شمسی و به دست میلیون‌ها ایرانی و با رهبری امام خمینی (ره) شکل گرفت و به پیروزی رسید، رخدادی منحصر به فرد در تاریخ سرزمین ماست که سازندگان هزاران هزار خاطره از فراز و فرود آن به حافظه سپرده‌اند و چنانچه آن خاطرات از سینه‌ها به صحیفه‌ها منتقل گردد، بخش بزرگی از تاریخ انقلاب اسلامی متولد شده است. تاریخی که شنیدنش لذت بخش است و شیرین.

معاونت پژوهشی مؤسسه‌ی تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) با اعتقاد به پایه‌گذاری تاریخ‌نویسی انقلاب اسلامی بر دیده‌ها و شنیده‌های واقعی حاضران و ناظرانی که بار عظیم انقلاب را بر دوش کشیده‌اند و دشواری‌ها و ناملايمات جانفرسايي را در راه پیروزی آن بر جان خریدند، ضبط و ثبت خاطرات این تاریخ‌سازان را در شمار برنامه‌های اصلی خود گنجانده و بر آن ست تاپس از تنظیم و تدوین آنها، با رعایت اصول علمی و امانتداری و بدون هیچ‌گونه داورى، خیل عظیم مخاطبان در زمان حال و آینده را از جزئیات این بخش از تاریخ ایران بهره‌مند گرداند.

آنچه پیش رو دارید، روایات و خاطرات حضرت حجت الاسلام والمسلمین آقای سید مهدی امام جمارانی است که افتخار شاگردی، همراهی و میزبانی حضرت امام خمینی (ره) را داشته است.

در مجموعه‌ی دو جلدی روایات و خاطرات ایشان، خواننده‌ی محترم با زندگینامه‌ی فردی و سیاسی و عملکرد وی در دو مقطع پیش و پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی آشنا می‌شود. راوی محترم در خلال گفته‌های خویش از دوران کودکی و نوجوانی و چگونگی آشنایی با دنیای سیاست، ناگفته‌هایی از منطقه‌ی زادگاه خویش یعنی جماران، سال‌های اختناق رژیم پهلوی و تبعید فرزندان یاران نهضت، پیروزی و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، ورود و استقرار تاریخی پیشوای امت (ره) در جماران، حوادث، رویدادها و مسئولیت‌های پس از انقلاب به ویژه دوران پس از ارتحال ملکوتی امام خمینی (س)، خبرها و ناگفته‌هایی را بر زبان و قلم رانده که خواننده در جای دیگر ندیده و نشنیده است.

در پایان، از همکاران محترم پژوهشی که در امر مصاحبه، پیاده‌سازی، ویراستاری و نظارت و ارزشیابی این اثر همکاری و مشارکت داشته‌اند به ویژه آقای احمد رضی خواه مسئول واحد ارزشیابی تقدیر و تشکر می‌گردد.

با سپاس / معاونت پژوهشی

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)